

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

***АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРИРОДНИЧИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК
У ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ
«РОДЗИНКА – 2021»***

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XXIII Всеукраїнської наукової конференції молодих учених

22 – 23 квітня 2021 року
Черкаси, Україна

УДК 378 (06)

А 43

Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2021» / XXII Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2021. – 853 с.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської наукової конференції молодих учених «Родзинка-2021» представлено наукові праці молодих учених за такими напрямками: «Природничо-математичні та комп'ютерні науки», «Філологічні науки. Соціальні комунікації», «Психолого-педагогічні науки», «Історія. Філософія», «Юридичні науки. Інтелектуальна власність. Державне управління і соціально-політичні науки. Економіка, підприємництво, туризм, менеджмент».

Члени редакційної колегії: д. е. н., проф. **О. В. Черевко** (голова); д. і. н., проф. **С. В. Корновенко** (заст. голови); д. с.-г. н., проф. **В. Я. Білоножко**; д. ф.-м. н., проф. **А. М. Гусак**; д. пед. н., проф. **Т. М. Десятов**; д. е. н., проф. **Л. О. Кібальник**; д. філол. н., проф. **С. А. Жаботинська**; д. е. н., проф. **Н. В. Зачосова** (відповідальний секретар); д. і. н., проф. **Н. І. Земзюліна**; д. е. н., проф. **Є. М. Кирилюк**; д. б. н., проф. **В. С. Лизогуб**; д. ф.-м. н., проф. **Ю. О. Ляшенко**; д. х. н., проф. **Б. П. Мінаєв**; д. і. н., проф. **А. Г. Морозов**; д. е. н., проф. **С. Р. Пасєка**; д. філол. н., проф. **В. Т. Поліщук**; д. філол. н., проф. **О. О. Селіванова**; д. і. н., проф. **А. Ю. Чабан**; д. пед. н., проф. **В. П. Шпак**; д. психол. н., академік АПНУ, проф. **Т. С. Яценко**; к. б. н., доц. **М. Н. Гаврилюк**; к. х. н., н. с. **Н. М. Карауш-Кармазін**; к. філол. н., доц. **Л. В. Корновенко**; к. х. н., доц. **О. А. Лут**; к. пед. н., доц. **Л. А. Нечипоренко**; к. пед. н., доц. **Т. С. Нінова**; к. філол. н., доц. **Л. О. Пашіс**; к. філол. н., доц. **І. І. Погрібний**; к. б. н., доц. **С. В. Соколенко**; к. с.-г. н., доц. **О. А. Спрягайло**; к.ф.-м.н. **Татарчук Є.В.**; к. психол. н., доц. **Л. Г. Туз**; к. філол. н., доц. **Л. В. Швидка**.

Матеріали публікуються в авторській редакції. Редакція залишає за собою право технічного коригування текстів.

За дотримання права інтелектуальної власності, норм академічної доброчесності, достовірність матеріалів та обґрунтування висновків відповідають автори та їх наукові керівники.

© Черкаський національний університет
ім. Б. Хмельницького, 2021
©Автори матеріалів, 2021

ЗМІСТ

СЕРІЯ "ІСТОРІЯ. ФІЛОСОФІЯ"

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Богун М. Є. ДЕЙТОНСЬКІ УГОДИ 1995 Р.: ВИРШЕННЯ КОНФЛІКТУ ЧИ ЙОГО ЗАМОРОЖЕННЯ?.....	38
Верещака А. В. УТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВТОВАРИСТВА ВУГІЛЛЯ І СТАЛІ.....	40
Вілецька Н. В. ГРЮНДЕРСТВО НА ТЕРИТОРІЇ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У ХІХ СТ.....	42
Вілецька Н.В. «АБРИКОСОВИЙ ЛІС» ДУНЬ ФЕНЯ.....	43
Гоцман Н.М. ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СЛОВЕНІЄЮ ТА ХОРВАТІЄЮ У 1991 Р.: НЕМИНУЧІСТЬ І ЗАСОБИ ЗАХИСТУ	44
Гриценко О. С. ДРУГА АНГЛО–БУРСЬКА ВІЙНА 1899–1902 РР.....	46
Дем'яненко Д. М. РОСІЙСЬКА ІМПЕРІЯ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТОЛІТТЯ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК	48
Дзюра Ю. С. ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ВЕЙМАРСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ТА ТРЕТЬОГО РЕЙХУ – РОЗВИТОК ТА ІДЕОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ.....	50
Зима А. Г. ГРЕЦЬКЕ ПИТАННЯ У ВІДНОСИНАХ МІЖ ВЕЛИКИМИ ДЕРЖАВАМИ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.....	52
Коваль Р. П. ЧАЙНА ЦЕРЕМОНІЯ В КИТАЇ.....	54
Ковальчук В. В. ПОТЕНЦІАЛ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ОФІЦІЙНОЇ ПРОПАГАНДИ ПРИ ВТІЛЕННІ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ТРЕТЬОГО РЕЙХУ	56
Корнієнко С. С. ІСТОРИЧНА ДУМКА ГАЯ СВЕТОНІЯ ТРАНКВІЛЛА	57
Кравченко Д. О. ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ РЕСПУБЛІКИ МАКЕДОНІЯ 1991 РОКУ	59

Кузюк Д. Ю.	
ПРОТИСТОЯННЯ ХРИСТИЯНСТВА ТА ЄРЕСІ В СЕРЕДНЬОВІЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	61
Кузюк Д. Ю.	
ТАНЕЦЬ В ЖИТТІ ТА ТРАДИЦІЯХ ІНДУСІВ	63
Ляшенко Я. В.	
ПРОМОВА У. ЧЕРЧИЛЛЯ «М'ЯЗИ МИРУ» 5 БЕРЕЗНЯ 1946 РОКУ	65
Макаренко Т. В.	
НАУКОВЕ-ТЕХНІЧНЕ ВІДСТАВАННЯ ЯК ЧИННИК КРАХУ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ	67
Мащенко С.І.	
ГЕЙШІ ЯК СИМВОЛ ЯПОНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ	69
Нежинська А. Д.	
СЕРПНЕВИЙ ПУТЧ 1991 Р. ТА РОЗПАД СРСР.....	71
Опарін І. К.	
ПАРТИЗАНСЬКІ ЗАГОНИ ПІВНІЧНОГО І ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ У ВІЙНІ 1959–1975 РОКІВ.....	73
Орел А. С.	
ЗОЛОТИЙ НЕКРОПОЛЬ У ВАРНІ.....	75
Попов М. М.	
ЗОБРАЖЕННЯ ЗБРОЇ НА СЕРЕДНЬОВІЧНИХ МІНІАТЮРАХ.....	76
Попов М. М., Сіренченко А. С.	
ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНИ ТА ІДЕОЛОГІЧНОЇ ПРОПАГАНДИ В ДЕРЖАВІ ТАЙПІН ТЯНЬГО	77
Попов М. М.	
ВПЛИВ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА СТАТЕВІ СТОСУНКИ У СЕРЕДНЬОВІЧЧІ.....	79
Попов М. М.	
ОЗБРОСННЯ ТА ОБМУНДИРУВАННЯ ГРЕНАДЕРІВ ІМПЕРАТОРСЬКОЇ ГВАРДІЇ .	81
Постоєнко В. С.	
ЛОЛА МОНТЕЗ – ТАНЦІВНИЦЯ ТА АВАНТЮРИСТКА ХІХ СТ.	83
Постоєнко В. С., Чистякова К. В.	
ОСВІТА ТА НАУКА В СТАРОДАВНЬОМУ ЄГИПТІ.....	84
Римарчук Я. Б.	
ВПЛИВ 2020 РОКУ НА СТАН АМЕРИКАНСЬКИХ ОНЛАЙН РІТЕЙЛЕРІВ НА ПРИКЛАДІ АМАЗОН	86

Романків А. М.	
ЯВИЩЕ ЛИЦАРСТВА ЯК ФЕНОМЕН СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СТАНУ ЛИЦАРІВ ТА ФОРМУВАННЯ ЇХ ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ОБРАЗУ	88
Романків А. М., Чистякова К. В.	
ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ ТА ПОБУТ НАСЕЛЕННЯ МЕСОПОТАМІЇ: СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ ТА КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ.....	90
Романчук Д.В.	
ЄВРОПЕЙСЬКА СПІЛЬНОТА З ВУГІЛЛЯ І СТАЛІ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	92
Ростовецька Д.	
МОДА ДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ.....	95
Сіренченко А. С.	
ЖИТТЯ ТА ТВОРЧИСТЬ АЛЬФОНСА МУХИ.....	96
Скитиба І. В.	
ФАКТОРИ, ЯКІ ОБУМОВИЛИ СТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	98
Сопілко О. С.	
ПЛАН МАРШАЛЛА І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ	100
Сухонос М. С.	
ЦИВІЛІЗАЦІЯ АРНОЛЬДА ТОЙНБІ	102
Харченко А. В.	
ЗАРОДЖЕННЯ «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ»	104
Чистякова К. В.	
РОЛЬ АНГЛІЇ, ФРАНЦІЇ ТА США У ПРИДУШЕННІ ПОВСТАННЯ ТАЙПІНІВ У КИТАЇ	106

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА ЕТНОЛОГІЯ

Варський А.А.	
ФАХОВА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ХАРКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В 1930-1950 рр.....	109
Горенко Я.	
ВІД ІСТОРІЇ РОДИНИ – ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	111
Григоренко А. О.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО МЕНТАЛІТЕТУ	112
Дуднік І.Д.	
ДОЗВІЛЛЯ ТА МІЖСОБИСТІСНІ ВІДНОСИНИ ВИХОВАНЦІВ КАДЕТСЬКИХ КОРПУСІВ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.	115

ДОЗВІЛЛЯ ТА МІЖОСОБИСТІСНІ ВІДНОСИНИ ВИХОВАНЦІВ КАДЕТСЬКИХ КОРПУСІВ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.

Кадетські корпуси – престижні військово-навчальні заклади для підготовки офіцерського складу. Історія функціонування кадетських корпусів розпочинається з ХVІІІ ст., коли через брак цивільних закладів кадетські корпуси займались навчанням майбутніх чиновників та військовослужбовців.

В першій половині ХІХ століття вихованці освоювали загальноосвітню програму в поєднанні з військово-спеціальними курсами, що надавало їм можливість по закінченню навчання отримати звання офіцера. В навчальному процесі особлива увага приділялася стрійовій службі і, що цікаво, саме вміння такого характеру домінували та були основним критерієм оцінки кадета. Щоденні двогодинні марширування в доволі щільному графіку, суворі покарання та загальна дисципліна давали про себе знати: певна кількість кадетів в таких умовах не встигала приділити належну кількість часу навчання і користувалися своїм правом на повторне проходження класу, залишаючись таким чином в кадетах багато років. Дисципліна серед вихованців займала особливе місце і забезпечувалась батогами ротних командирів та загрозою відрахування до армії без офіцерського звання. Ситуація ускладнювалась постійними конфронтаціями між самими кадетами та керівництвом.

Події 1855-1856 року (Кримська війна) продемонстрували необхідність змін всієї військової системи країни, бо лише третина офіцерів випускники кадетських корпусів з теоретичними знаннями, а інші – з мінімальною освітою та практичним розумінням справи. У зв'язку з цим, вирішили наблизити умови навчання до військово-практичних, а в 1882 р. прийнято рішення про виключно офіцерський педагогічний склад та заміну груп на роти. У 1917 р. на території Російської імперії діяло 30 кадетських корпусів, які після 1918 р. були розформовані. Деякі продовжували існувати за кордоном. І саме вони передали нам свої традиції.

Важливе місце у виховному процесі займало дозвілля, що зводилось до позакласних занять у вільний час, читання, відвідування виставок, екскурсій по Російській імперії, літературно-музичних вечорів, корпусних свят та спортивних змагань.

Позакласні заняття ділилися на дві групи - обов'язкові та необов'язкові. До обов'язкових відносили гімнастику, фехтування, стрійову підготовку, танці, плавання та стрільбу. До необов'язкових - співи, музику, різну ручну працю.

Для необов'язкових занять відводили дві години після 16-ої. Треба зазначити, що для організації ручної праці створювались належні умови: токарні верстати, обладнання для столярної майстерності та різьби по дереву. Наприклад, у Київському кадетському корпусі кадети самі робили шафи для бібліотеки, кіоти до образів та навіть корпусний човен.

Вихованці постійно згадують про уроки верхової їзди та осіннє полювання. Але особливу увагу привертають способи дозвілля кадетів Ярославського та Сумського корпусів. Перші займалися саморобною піротехнікою, а сумчани проводили досліди з польотами на біпланах, які самі змайстрували. Досліди, на жаль, згодом заборонили.

Тим часом молодші хлопці грали у рухливі ігри, з'їжджали вниз із перил, створювали штовханину та лізли один на одного, формуючи «верблюда». Своєрідною пригодою було відвідування лазарету з «вагомих» причин.

Впродовж дня на двох великих перервах дозволяли гучні ігри. Кадети влаштовували грандіозні битви сніжками з тактиками та полоненими між декількома об'єднаними ротами, грали у футбол, містечка. При Орловському кадетському корпусі відвідували тенісні корти, а в Сумському корпусі – більярд.

Під час Різдвяних канікул для кадет, що залишилися в стінах корпусу, влаштовували різноманітні розваги, а саме: поїздки в театри і цирк, ялинка з подарунками. У деяких корпусах кадети організовували ялинку для обслуговуючого персоналу.

Для більш спокійного відпочинку існували рекреаційні зали, де кадети могли зайнятися творчістю - малюванням, читанням, написанням творів тощо, кращі з яких згодом утворювали музей корпусу.

Дивлячись на те, який великий вплив на світогляд тогочасної людини мали книжки, підбору літератури приділялась велика увага. Існувало неписане правило, за яким у кожній книжці був підпис вихователя. Без цього підпису книжку у кадета забирали. До того ж, вихователь міг дати пораду чи звернути увагу на певну проблему, підняту у цій праці. Потрібно додати, що існувало видавництво журналів і збірників для кадетів, де розміщували передові статті, розповіді, спогади, вірші, різні події в корпусах, критика та багато іншого. Увагу звертали переважно на товариство, необхідність військової самоосвіти, дисципліну, спорт.

Кадетські журнали та статті- це все добре. Але була у кадетів неофіційна література, про яку знали тільки вихованці. Вони доповнювали та з почесною передавали цю літературу як скарб від покоління покоління. Таким «скарбом» була «Зверіади» з жартівливими віршами, пісеньками та замітками.

Також кадети захоплювались театром. Вони власноруч створювали сцену та чудові декорації, брали участь у постановках.

Важливо пам'ятати про значення спорту в дозвіллі кадета. Напередодні спортивних свят відбувався відбір спритних та витривалих кадетів, які приймали участь у змаганнях із різних видів спорту та демонстрували максимальний рівень фізичного розвитку колегам. Ці кадети часто представляли корпус перед керівництвом. А літній кадетській табір надавав можливість грати у шахи, футбол, займатись плаванням і рибальством, відвідувати ярмарок, концерти. У неділю та святкові дні відбувались походи до музеїв, театрів, екскурсії. Часто влаштовувались прогулянки-походи у сільську місцевість. У таких літніх таборах міг залишитися кадет за власним бажанням.

Також, варто зупинитись і на міжособистісних відносинах, що склалися в стінах кадетських корпусів. Між керівництвом закладу і кадетами відчувалась певна віддаленість. Виховання хлопців супроводжувалось насильством, що і, можливо, стало причиною негативного їх ставлення до наставників та керівництва. Що цікаво, кадетів це об'єднувало. Наслідком стала поява «закалів», які відкрито проявляли зневагу до всіх порядків та ставали авторитетом серед кадетів. А «закали», ціною постійних покарань та втраченої кар'єри отримували владу над іншими, вплив на маси... Вони часто відкрито знущалися та проявляли жорстокість до інших кадетів, пояснюючи це «вихованням» та традицією. А потім хлопці, пройшовши таку «школу» та накопив люту ненависть, ставали такими ж «закалами». Жахлива картина.

Початком цього явища стала реформа першої половини XIX століття, коли зменшили кількість годин теоретичних дисциплін, збільшили стройову підготовку та загальну дисципліну в корпусі. Наставниками у більшості випадків ставали «бувалі» офіцери із жорстокими методами виховання. Панувала атмосфера дисципліни та жорстокості. Це і породило відповідь у вигляді цих традицій. А кадети вбачали у таких «закалах» фізичну могутність, військовий дух.

Згодом це все переросло у «цук», що сьогодні має назву дідівщина. З цим явищем керівництво не намагалось боротись, бо вважало корисним для підтримки дисципліни, формування поваги до старшого, виконання всіх наказів. Також кадети поважали правила старших і ніколи не жартували над гідністю, честю, званням, особистими речами.

Боротися з насильством за допомогою насильства – погана ідея. І розуміння цих речей прийшло у другій половині XIX століття, коли почали відправляти до армії всіх цих «поважних» осіб. Ситуація покращилася. Але влада старших над молодшими залишалась до кінця існування старої армії.

Не дивлячись на певні недоліки, кадети полюбили з усмішкою та ностальгією згадувати атмосферу того часу, щільний графік навчання, різноманітні традиції та форми дозвілля.

Отже, впродовж XIX ст. в Російській імперії сформувалась мережа військово-навчальних закладів – кадетські корпуси, де вихованців готували до служби в армії. Суворі дисципліна, великі фізичні навантаження залишалися головними реаліями в житті кадета. Проте, устами кадетських корпусів передбачали час на розваги, що мали підвищити інтелектуальний та тілесний розвиток майбутнього офіцера.

Список використаних джерел

1. Гребенкин А.Н. Негативные традиции воспитанников военных учебных заведений Российской империи в 1-й половине XIX века. *Via in tempore. История. Политология.* 2009. № 7 (62). С.130-135.
2. Корнійчук Ю.Г. Дорадянська система виховання у військових навчальних закладах як історико-педагогічна проблема. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.* 2007. № 35. С.181-184.
3. Сборник воспоминаний бывших питомцев Петровского Полтавского кадетского корпуса, издаваемый Объединением в Париже по случаю сто-двадцати-пяти летия со дня основания Корпуса. 1840-1965. – Париж: [б.и., 1965]. – [4], 226 с.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Соколова Н.Д.

Залеський Є.Р.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

ІСТОРІЯ V ЛІТНІХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР НА СТОРІНКАХ ПЕРІОДИЧНОГО ВИДАННЯ «РУСЬКИЙ СПОРТ»

V літні Олімпійські ігри проходили із 5 травня до 27 липня 1912 р. в Стокгольмі. На той час Швеція вважалася розвиненою спортивною країною на відміну від Російської імперії. Однак, на початку XX ст. ситуація змінилась. Якщо до Першої світової війни серйозно до спортивних досягнень ніхто не ставився, то в рік 100-річчя Вітчизняної війни 1812 р. та напередодні 300-річчя династії Романових першим особам захотілося олімпійських перемог. На участь в Олімпіаді 1912 р. вплинули і російсько-фінські протиріччя кінця XIX ст.

З квітня 1912 р жваві дискусії велися навколо затвердження Статуту Російського олімпійського комітету (РОК), діяльність якого поширювалась на всю територію імперії, включаючи Велике князівство Фінляндське. Але в Фінляндії вже був створений свій національний олімпійський комітет (ФОК), чий учасник входив в МОК як самостійний і незалежний представник Великого князівства. Спільно з МОК була вироблена наступна форма участі фінських спортсменів в Олімпійських іграх: фінські делегати утворюють окрему команду, але в списках і програмах змагань будуть розміщені не за абеткою, а після російських учасників, утворюючи лише підрозділ одного загального розділу «Росія». У процесіях вони слідуєть за російськими делегатами, які йдуть з російським прапором, але їм буде надано право використовувати щит з назвою ««Finland» (німецькою) [2].

Спортивний рух початку XIX ст. висвітлював часопис «Руський спорт». За свідченням видання, підготовка спортсменів в Росії була на неналежному рівні. Олімпійський комітет країни навіть не мав інформації про кращих спортсменів та їх досягнення. Хоча російський спортивний рух на той час охоплював досить широкі верстви населення. Найбільшого поширення отримали гімнастика, футбол, лижний і ковзанярський спорт, фігурне катання, боротьба, легка атлетика, гребний спорт, підняття важких предметів.

Учасник V Олімпійських ігор Ф. Забелін зазначав: «Про те, що мені і моїм чотирьом товаришам по Петербурзькому гімнастичному товариству доведеться захищати спортивну честь Російської імперії на V Олімпійських іграх, ми дізналися тільки за місяць до початку Олімпіади. Я тоді працював ліпником у підрядника, а у свій вільний час займався спортом. Всі ми вважалися непоганими гімнастами, але чому обрали саме нас - це для мене так і залишилося таємницею: у Москві, Одесі, Харкові і самому Петербурзі були гімнасти сильніші за нас» [4].

Аналогічна ситуація була і в футболі. Футболіст В. Житарев згадував, що між Москвою та Петербургом напередодні Олімпіади почалися справжні «бої». Спортивні чиновники міст намагалися протягнути в команду якомога більше «своїх» гравців. Суперечки, що тривали